

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Prvostopenjski univerzitetni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija*

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 3 leta.

1.3 Število ECTS

Študijski program je ovrednoten s 180 ECTS.

1.4 Navedba smeri

Gre za enopredmetni nepedagoški študijski program.

1.5 Strokovni naslov diplomanta

diplomirani literarni komparativist (UN), okrajšano: dipl. lit. komp. (UN) oz.
diplomirana literarna komparativistka (UN), okrajšano: dipl. lit. komp. (UN)

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA IN SPLOŠNE KOMPETENCE, KI SE PRIDOBIMO S PROGRAMOM

Prvostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* posreduje študentom/študentkam znanja z najširšega področja literarne vede ter jih vpeljuje v osnove komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije. Posebno pozornost namenja razmerju literature skupaj z drugimi umetnostmi, pa tudi problematiki slovenske literature na ozadju evropske oziroma svetovne literature. Eno izmed osrednjih težišč študija je prav preučevanje slovenske literature v mednarodnem kontekstu.

Študij usposablja študentke in študente za delo z literarnimi besedili, za katero sta potrebni literarna razgledanost in široko kulturno obzorje. Konkretno jih na osnovni ravni usposablja za literarno ali kulturno novinarstvo, uredniško delo (založbe, časopisi, radio, televizija), dramaturško delo (gledališče, radio), literarno kritiko in publicistiko. V širšem smislu pa jih usposablja tudi za delo, ki ni v neposredni zvezi z literarnim besedilom, kot je organiziranje domačih in mednarodnih kulturnih dogodkov, predstavljanje različnih ustanov v javnosti (PR) ali pisanje reklamnih sporočil.

Diplomanta odlikujejo (splošne kompetence):

- poznavanje informacijske tehnologije
- zbiranje in raba virov in informacij
- povezovanje starega védenja z novim
- koherentno posredovanje pridobljenega védenja v ustni ali pisni obliki
- razumevanje in raba vsaj dveh tujih jezikov
- pisanje v slovenščini za strokovno in laiško javnost
- zmožnost za timsko delo in komunikacijo
- poznavanje osnov historičnega in teoretičnega mišljenja
- postavitve predmeta obravnave v primerjalno razmerje z nečim drugim kot zasnitek interdisciplinarne obravnave

- opažanje problema, postavitev in argumentiranje teze v zvezi s problemom
- analitična razčlenitev in sintetično motrenje problema v širšem kontekstu
- dialoško pojasnjevanje predlagane rešitve problema
- raba znanstvenega aparata
- etična samorefleksija in zavezanost profesionalni etiki

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V prvostopenjski univerzitetni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* se lahko vpiše:

- a) kdor je opravil maturo,
- b) kdor je pred 1. 6. 1995 končal kateri koli štiriletni srednješolski program.

Oddelek razpiše 20 vpisnih mest za redne študente in 5 za izredne.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati iz točke a) izbrani glede na:

- splošni uspeh pri splošni maturi (60% točk)
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku (20% točk)
- uspeh iz slovenskega jezika pri splošni maturi (20% točk).

Kandidati iz točke b) bodo izbrani glede na:

- splošni uspeh pri zaključnem izpitu (40% točk)
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku (30 % točk)
- uspeh iz slovenskega jezika pri zaključnem izpitu (30% točk).

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Filozofska fakulteta kandidatom in kandidatkam lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali delno ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolio, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja)
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – izpitov, seminarjev, kolokvijev – z oceno izdelkov, ki jih je študent naredil pred vpisom)
- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – izpitov, seminarjev, kolokvijev – brez udeležbe na predavanjih, vajah in seminarjih).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis (če to dovoljuje študijski program, v katerega se kandidat želi vpisati), kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa (če je to predvideno v študijskem programu) ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti v skladu z merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami svojega Statuta in Pravil. Vloga, oddana v študentski referat, se posreduje v mnenje ustreznemu oddelku oziroma koordinaciji interdisciplinarnega študijskega programa. O ustreznosti listin oziroma o postopku formaliziranja neformalne izobrazbe in praktičnih izkušenj po vsebinski plati odloča ustrezn strokovni organ. Odločitev na predlog oddelka poda Odbor za študentska vprašanja.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje **v drugi letnik** univerzitetnega enopredmetnega študijskega programa **Primerjalna književnost in literarna teorija** mora študent opraviti študijske obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT).

Za napredovanje **v tretji letnik** univerzitetnega enopredmetnega študijskega programa **Primerjalna književnost in literarna teorija** mora študent opraviti študijske obveznosti za 2. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) 2. letnika, kar skupaj s celotnimi obveznostmi 1. letnika (60 KT) pomeni zbranih 114 KT.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen) pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

Študent/ka lahko v času študija enkrat ponavlja letnik, vendar mora za ponavljanje opraviti vsaj polovico študijskih obveznosti (doseči najmanj 15 KT) iz letnika, ki ga ponavlja.

5.3 Podaljševanje statusa študenta

V skladu z 238. členom Statuta Univerze v Ljubljani se lahko status študenta izjemoma podaljša študentom, ki imajo status študenta-športnika, status študenta-priznanega umetnika in status študenta s posebnimi potrebami, oziroma študentom, ki zaradi svojega izvenštudijskega delovanja, bolezni ali okvare ne morejo v roku opravljati študijskih obveznosti.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošenj FF, ki so dostopna na spletni strani Filozofske fakultete:

<http://www.ff.uni-lj.si/>.

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov med študijem opredeljujeta 234. in 235. člen Statuta Univerze v Ljubljani.

V skladu s statutarnima členoma je svetovanje in usmerjanje študentov glede vseh vprašanj študija omogočeno na ravni fakultete (referat za študentske zadeve), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govornih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete

<http://www.ff.uni-lj.si/>.

Urniki govornih ur posameznih učiteljev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/primknjz/>, učitelji pa so dostopni tudi preko e-pošte. Študenti lahko vprašanja, vezana na študij, posredujejo tudi preko spletnega foruma (<http://www.primerjalna.si>).

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študijskega programa mora študent v celoti opraviti študijske obveznosti, predpisane s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti, v skupnem obsegu 180 KT. V zadnjem letniku študija mora pripraviti in uspešno zagovarjati diplomsko delo.

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 1. stopnje.

Do prenehanja izvajanja študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, so prehodi mogoči tudi iz nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov v študijske programe 1. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa se lahko študent/-tka vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu. V vsakem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik študijskega programa, v katerega prehaja.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik novega študijskega programa, čeprav se študentu/-ki priznajo posamezne obveznosti, ki jih je opravil/-a v prvem študijskem programu. V tem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik v skladu z zakonom in študijskim programom.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu/ji je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

O vlogah študentov za prehod med študijskimi programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se ustni in pisni izpiti ter testi, kolokviji, seminarske naloge, sodelovanje na seminarjih in diplomsko delo z zagovorom.

Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) oz. 1-5 (negativno), in sicer:

10	-	(odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami),
9	-	(prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami),
8	-	(prav dobro: solidni rezultati),
7	-	(dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami),
6	-	(zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem);
5 - 1	-	(nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Predmeti v študijskem programu so razdeljeni glede na stebre, in sicer:
Obvezni predmeti (O): temeljni predmeti, ki tvorijo temelj študijskega programa;*
Izbirni – stroka (I): izbirni predmeti znotraj stroke;
Izbirni – širše (IS): zunanji izbirni predmeti fakultet UL (ne glede na oddelek, fakulteto, univerzo).

* Steber O sestavljajo obvezni predmeti, ki pomenijo temelj študijskega programa. Poleg *Uvoda v primerjalno književnost* in *Uvoda v literarno teorijo* so to *Slovenski jezik*, *Slovenska književnost*, drugi specialni predmeti iz posameznih nacionalnih filologij, *Nemški jezik* in predmeti, razvrščeni v okviru predmetnih sklopov *Primerjalna književnost 1*, *Primerjalna književnost 2*, *Zgodovina svetovne književnosti 1*, *Zgodovina svetovne književnosti 2* in *Literarna teorija 1*. Število predmetov, ki jih imajo študentke in študenti znotraj posameznih sklopov na izbiro, je odvisno od želja študentov ter vsakokratnih kadrovskih in finančnih zmogljivosti oddelka. Od navedenih predmetov posameznega sklopa študentje opravijo štiri predmete iz *Primerjalne književnosti 2*, dva predmeta iz *Zgodovine svetovne književnosti 1* ter po en predmet iz *Primerjalne književnosti 1*, *Zgodovine svetovne književnosti 2* in *Literarne teorije 1*.

Preglednica št. 1: Predmetnik študijskega programa

(P – predavanja, S – seminarji, V – vaje in lektorske vaje, KU – kontaktne ure, KT – kreditne točke)

Učne enote	P	S	V	KT	KU
1. semester	200	50	100	30	350

Uvod v primerjalno književnost	20	20	40	6	80
Primerjalna književnost 1	60	-	-	6	60
Uvod v literarno teorijo	15	15	-	3	30
Literarna teorija 1	60	-	-	6	60
Slovenska književnost	30	-	-	3	30
Slovenski jezik	15	15	-	3	30
Nemški jezik 1	-	-	60	3	60
2. semester	190	40	140	30	370
Uvod v primerjalno književnost	10	10	20	3	40
Zgodovina svetovne književnosti 1	60	-	-	6	60
Uvod v literarno teorijo	15	15	-	3	30
Slovenska književnost	30	-	-	3	30
Slovenski jezik	15	15	-	3	30
Nemški jezik 1	-	-	60	3	60
Angleški jezik	-	-	60	3	60
Zunanji izbirni predmet	60	-	-	6	60
3. semester	180	60	140	30	380
Primerjalna književnost 2	60	-	80	10	140
Izbirni seminar		60		5	60
Ruska klasična literatura – obdobje realizma	30	-	-	3	30
Sodobni slovenski roman	30	-	-	3	30
Nemški jezik 2		-	60	3	60
Zunanji izbirni predmet	30			3	30
Zunanji izbirni predmet	30			3	30
4. semester	240	60	60	30	360
Primerjalna književnost 2	60	-	-	6	60
Zgodovina svetovne književnosti 1	60	-	-	6	60
Izbirni seminar		60	-	5	60
Ruska klasična literatura – obdobje klasicizma in romantizma	30	-	-	3	30
Sodobni slovenski roman	30	-	-	3	30
Nemški jezik 2		-	60	3	60
Zunanji izbirni predmet	60	-	-	4	60
5. semester	210	60	80	30	350
Primerjalna književnost 2	60	-	80	10	140
Zgodovina svetovne književnosti 2	60	-	-	6	60
Izbirni seminar	-	60	-	5	60
Zunanji izbirni predmet	30	-	-	3	30
Zunanji izbirni predmet	60	-	-	6	60
6. semester	90	120	-	30	210
Primerjalna književnost 2	60			6	60
Izbirni seminar	-	60	-	5	60
Književnost antične Grčije	30			3	30
Zunanji izbirni predmet	-	60	-	4	60
Diplomsko delo	-	-	-	12	
SKUPAJ	1110	390	520	180	2020

10. PODATKI O MOŽNOSTIH IZBIRNIH PREDMETOV IN MOBILNOSTI

Učne enote	Steber	KT	KU
1. letnik		60	720
Uvod v primerjalno književnost	O	9	120
Primerjalna književnost 1	O	6	60
Zgodovina svetovne književnosti 1	O	6	60
Uvod v literarno teorijo	O	6	60
Literarna teorija 1	O	6	60
Slovenska književnost	O	6	60
Slovenski jezik	O	6	60
Nemški jezik 1	O	6	120
Angleški jezik	I	3	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
2. letnik		60	740
Primerjalna književnost 2*	O	16	200
Zgodovina svetovne književnosti 1	O	6	60
Izbirni seminar	I	5	60
Izbirni seminar	I	5	60
Ruska klasična literatura – obdobje realizma	O	3	30
Ruska klasična literatura – obdobje klasicizma in romantizma	O	3	30
Sodobni slovenski roman	O	6	60
Nemški jezik 2	O	6	120
Zunanji izbirni predmet	IŠ	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
3. letnik		60	560
Primerjalna književnost 2*	O	16	200
Zgodovina svetovne književnosti 2	O	6	60
Izbirni seminar	I	5	60
Izbirni seminar	I	5	60
Književnost antične Grčije	O	3	30
Zunanji izbirni predmet	IŠ	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	6	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
Diplomsko delo		12	
SKUPAJ		180	2020

Steber O: 116 KT, 64%
Steber I: 23 KT, 13 %
Steber IŠ: 29 KT, 16 %
Diplomsko delo: 12 KT, 7 %
Skupni delež izbirnih KT: 29%

* Iz predmetnega sklopa *Primerjalna književnost 2* študentje v 2. in 3. letniku izberejo po dva predmeta (gl. učne načrte za predmete: *Estetika od antike do romantike*, *Romantična estetika*, *Moderna estetika*, *Zgodovina literarne vede*, *Pesniški modernizem in postmodernizem*, *Slovenski roman v kontekstu*, *Literarna in filmska zgodba*).

Mobilnost študentov je omogočena na ravni fakultete, univerze in na meduniverzitetnem nivoju, saj fakulteta v okviru svoje raziskovalne in pedagoške dejavnosti sodeluje z velikim številom tujih univerz in je aktivno vključena v programe Socrates-Erasmus, CEEPUS in Leonardo da Vinci.

11. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

1. letnik

Uvod v primerjalno književnost (9 ECTS)

Predmet obravnava pojem in raziskovalno področje primerjalne književnosti, njene posamezne discipline in izrazje oz. pojmovni aparat. Razgrne tipologijo primerjav, historiat literarnega zgodovinopisja s posebnim ozirom na porajanje primerjalne književnosti ter njeno razširjenost po svetu (različni programi oz. šole) in doma. Poleg tega predstavi teorije vodilnih tujih in slovenskih komparativistov (Van Tieghem, Wellek, Chevrel, Remak, Ocvirk, Kos) ter na kratko seznanja z novjšimi premiki na področju komparativistike (imagologija, primerjalna poetika, prevajalske študije, primerjalne kulturne študije, postkolonialne študije).

Primerjalna književnost 1: Ep in tragedija (6 ECTS)

Predmet obsega pregled najstarejše epske ustvarjalnosti od *Epa o Gilgamešu* (stari orientalski ep) prek Homerja (grški ep) do Vergilija (rimski ep). Sledi srednjeveškemu ter potem renesančnim, klasicističnim in razsvetljenskim epom, nazadnje pa predstavi tudi romantično epsko pesnitev.

Predmet po drugi strani obravnava pojem in zgodovinski razvoj tragedije, posebno njeno rojstvo in smrt. Pojem tragičnega predstavi z gledišča filozofske antropologije in prikaže problem predtragičnih elementov v tragediji. Razgrne njeno motivno in tematsko različnost ter se nazadnje dotakne problema tragedije pri Slovencih.

Primerjalna književnost 1: Tragedija in tragično (6 ECTS)

Predavanja obsegajo pregled atiške tragedije, njenih začetkov, vrha in konca ali »smrti« tragedije. Posebno pozornost namenjajo predtragiškemu elementu in analizirajo ritualno tragedijo, pri tem pa izhajajo iz Aristotelove opredelitve »lepe tragedije«, ki ima v nasprotju z ritualno lahko le peripetijo, tj. obrat iz sreče v nesrečo. S tem povežejo vzpostavitev estetskega doživljanja. Poleg tega razčlenijo temeljne grške pojme, ki pridejo v poštev pri razumevanju tragedije, od *mimesis*, *kátharsis*, *anagnórisis* in *peripéteia* do samega pojma *mýthos*. Pojem tragičnega predstavijo z gledišča filozofske antropologije in razgrnejo ločitev tragedije in tragičnega. Obravnavajo problem tragedije v novoveški Evropi in se nazadnje dotaknejo tudi problema tragedije pri Slovencih.

Primerjalna književnost 1: Imagologija (6 ECTS)

Predmet obravnava predhodnike (Taine, Hazard) in glavne predstavnike (Carré, Pageaux) komparativistične imagologije. Pogloblja se v imagološko terminologijo (zavedanje/nezavedanje Drugega, opazujoča/opazovana dežela, stereotipi in avtostereotipi v literaturi) ter preučuje razmerja med Jazom in Drugim v zgodovini literature (manija, fobija, filija). Predstavi imagološke raziskave oz. analizo Drugega v izbranem literarnem korpusu (npr. podoba Nemca kot glasbenika v francoski književnosti, filohelenizem, antisemitizem v književnosti). Posebna pozornost je namenjena podobi tujih krajev (Benetke, Pariz) in podobi tujega (Židje, Hrvati) v slovenski književnosti ter podobi Slovencev v tuji književnosti (Senoa, Roth, Bachmannova, Coelho, Nodier).

Primerjalna književnost 1: Zgodovina avantgard (6 ECTS)

Predmet obsega pregled avantgardistične ustvarjalnosti od italijanskega futurizma prek DADE, nemškega ekspresionizma, ruske avantgarde (futurizem, produktivizem, konstruktivizem, proletkult), do zenitizma in nadrealizma in njihove vplive na slovensko avantgardo, kjer bo posebej izpostavljen Kosovelov konstruktivizem.

Predmet po drugi strani obravnava pojem in zgodovinski razvoj posameznih avantgardnih žanrov, posebej njihovo dehierarhizacijo. Razgrne njihovo motivno in tematsko različnost ter predstavi probleme tudi pri Slovencih. Posebej izpostavi intermedialni značaj zgodovinske avantgarde in naveža na postavantgardo po 2. vojni.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Pregled svetovne književnosti (6 ECTS)

Predavanja podajajo sintetičen pregled starih orientalskih književnosti (sumerske, egipčanske, babilonsko-asirske, hebrejske, arabske, perzijske, indijske, kitajske in japonske književnosti v starem oziroma srednjem veku), antične književnosti (grške in rimske), evropske srednjeveške ter potem renesančne, baročno-klasicistične, razsvetljenske, predromantične in romantične književnosti, pa književnosti realizma, naturalizma, nove romantike, dekadence, simbolizma, modernih smeri 20. stoletja, ekspresionizma, eksistencializma, modernizma, postmodernizma in post-postmodernističnih usmeritev. Ta pregled dopolnjujejo s pregledom sodobnih zunajevropskih književnosti (latinskoameriških, afriških, azijskih, karibskih) s poudarkom na specifični tako imenovane postkolonialne literature.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina kratke proze (6 ECTS)

Predmet podaja pregled razvoja kratke pripovedi od začetkov v egiptovski književnosti (*Sinuhejeva zgodba*) prek antične (*Miletske zgodbe*) in srednjeveške (lajji, fabliauji, nabožne zgodbe, kazusi, eksempli, facetije itn.) do renesančne. Prikaže vzroke za izoblikovanje umetniško dognane novele v renesansi pri Boccacciu in nekaterih drugih avtorjih (Bandello, Margareta Navarska, Cervantes), obravnava vnovični vzpon novele v romantiki (Goethe, Kleist, Hoffmann itn.) in nastanek *short story* po njej (Poe) ter sledi razvoju obeh zvrsti v realizmu in naturalizmu (Flaubert, Gogolj, Keller, Maupassant itn.). Posebno podrobno predstavi nastanek moderne kratke zgodbe pri Čehovu in Joyceu, ki se opirata na strukturo črtice, in poda panoramski pregled problematike kratke pripovedi v 20. stoletju od nove romantike do postmodernizma.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina romana (6 ECTS)

Predavanja podajajo pregled razvoja romana od njegovih začetkov v antiki. Obravnavajo osrednje antične (*Dafnis in Hloa*, *Etiopske zgodbe*, *Hajrej in Kalirhoa*, *Satirikon*, *Zlati osel*), srednjeveške (romani Chretien de Troyes, *Roman o Aleksandru*, *Roman o Tristanu in Izoldi*), renesančne (*Gargantua in Pantagruel*, *Lazarček iz Tormesa*, *Don Kihot*), baročne in klasicistične (*Kneginja Klevska*, *Simplicius Simplicissimus*), razsvetljenske (*Robinson Crusoe*, *Kandid*), predromantične (*Emile*, *Trpljenje mladega Wertherja*), romantične (*Waverley*, *Življenjski nazori*, *Mačka Murra*), realistične in naturalistične (*Rdeče in črno*, *Madame Bovary*, *Zločin in kazen*, *Vojna in mir*), modernistične (*Ulikses*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Grad*, *Valovi*) in eksistencialistične romane (*Kuga*, *Gnus*), *nouveau roman* (*Triptih*, *Voyeur*), magičnorealistične (*Sto let samote*, *Ristanc*), postmodernistične (*Ime rože*, *Ženska francoskega poročnika*) in postkolonialne romane (*Mravljišča v savani*, *Tolmači*).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Razvoj moderne proze (6 ECTS)

S kombinacijo duhovnozgodovinske in literarnozgodovinske metode je najprej ob konkretnih primerih (Homer, Petronij, Dante, Boccaccio, Rabelais, Cervantes, La Fayette, Voltaire, Defoe, Sterne, Goethe, Hoffmann, Stendhal, Kafka) predstavljen razvoj proze do postmodernizma, potem pa celovito prikazana problematika postmodernizma. Predstavljeni so postmoderna doba s kulturnozgodovinskega, duhovnozgodovinskega, sociološkega in filozofskega gledišča, vodilne svetovne in slovenske teorije postmodernizma, problematika postmodernizma v evroameriški

prozi, postmodernizem v osrednjih tokovih (magični realizem, novi roman, ameriška metafikcija, roman paranoje) in slovenski postmodernizem. Posebna pozornost je namenjena metafikciji in medbesedilnosti kot temeljnima postmodernističnima postopkoma ter postmoderni problematizaciji ustaljenih (tudi literarnovednih) vrednot, prepričanj in pojmov.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina evropske drame (6 ECTS)

Nastanek evropske dramatike v antiki. Antična tragedija in komedija.

Srednjeveško gledališče.

Elizabetinsko gledališče in španski zlati vek.

Konec tragedije in prehod k meščanski drami.

Začetki moderne drame pri nemških romantikih (Büchner, Lenz, Kleist).

Fin de siècle, realistično-naturalistična dramaturgija (Zola, Ibsen, Strindberg) in antirealistična dramatika (Strindberg, Maeterlinck, Jarry).

Drama absurda (Beckett, Ionesco).

Dramski postmodernizem.

Drama »u fris«.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Novoveška poezija (6 ECTS)

Predavanja so namenjena razvoju glavnih novoveških pesniških zvrsti. Obravnavajo epsko poezijo od renesančnih in baročnih epov (Boiardo, Ariosto, Tasso, Milton) prek romantične pesnitve (Byron, Prešeren) in romana v verzih (Puškin) do narativne poezije 20. stoletja, lirsko poezijo pa od Petrarce, francoske (Ronsard, Du Bellay, Louise Labé) in angleške renesanse (Shakespeare) prek baročnih manieristov (Gongora) do velikih romantičnih pesnikov (Hölderlin, Novalis, Lamartine, Musset, Coleridge, Wordsworth, Puškin, Mickiewicz, Macha, Prešeren) in moderne lirike (Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Rimbaud, Valéry, Whitman, Emily Dickinson, Rilke, Blok, T. S. Eliot, Kavafis itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Uvod v antično in srednjeveško književnost (6 ECTS)

Pregleden prikaz osrednjih del grške in rimske antike (grška epika: Homer, Heziod; grška proza: Herodotove *Zgodbe*, Platonovi dialogi, grški roman; grška lirika: Pindar, Sapfo, Anakreont; grška dramatika: Ajshil, Sofokles, Evripid; rimska epika: Vergilij; rimska lirika: Ovidij, Tibul, Propercij, Horacij; rimska dramatika: Plavt, Terencij; rimska proza: Petronij, Apulej) ter srednjeveške književnosti (*Edda*, *Beowulf*, *Pesem o Nibelungih*, *Božanska komedija*, *Roman o Gralu*, *Roman o vrtnici*).

Predavanja so zasnovana predstavitveno, zarisujejo literarno- in kulturnozgodovinski pomen obravnavanih del in podajajo tudi njihov širši duhovnozgodovinski kontekst.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovine in literatura (6 ECTS)

Predavanja obravnavajo različne načine, kako literatura (s poudarkom na romanu) oblikuje preteklost in prikazuje zgodovino. Seznanjajo z razliko med cikličnim in linearnim časom v zgodovinskem razvoju literature. Obsegajo ep in dramo z navezavo na mit (*Iliada*, *Peržanke*, *Eneida* itn.), renesančno historično igro (Shakespeare), »rojstvo« zgodovinskega romana in drame v romantiki (*Ivanhoe*, *Waverley*, *Maria Stuart*), realistično in naturalistično povezavo zgodovine z družbenimi spremembami (družbeni in družbenokritični roman; *Rdeče in črno*, *Človeška komedija*, *Vojna in mir*, *Germinal* itn.), novosti, ki jih razvije modernistična literatura v oblikovanju časa in zgodovine (Proust, V. Woolf, Joyce, Eliot, Thomas Mann, Broch, Yourcenar, Wilder; drama v ideološkem angažmaju: Piscator, Brecht, Shaw itn.), postmodernistična literatura s »konstrukti« zgodovine (Eco itn.) ter sodobna literatura, ki v medbesedilnem razmerju z novimi oblikami zgodovinopisja (»mikrozgodovina«, pričevanje itn.) prenavlja avtobiografske zvrsti, biografijo in zgodovinski roman ter izumlja nove zvrsti (heterobiografija (Malouf), dokumentarni roman (Capote), pričevanjska literatura (Drndić)). Ob tem predavanju

izpostavijo predstavljanja zgodovine v postkolonialni literaturi (Djebar, Singh, Rushdie itn.).

Uvod v literarno teorijo (6 ECTS)

Predmet obsega naslednje tematske sklope: pojem, obseg in zgodovinski razvoj literarne teorije, tradicionalne in sodobne razdelitve literarne teorije glede na njene discipline, temeljne pojme in vprašanja poetike, stila ali literarne stilistike, teorije verza ali verzologije, ontologije, fenomenologije in morfologije literarnega dela, teorije literarnih zvrsti in teorije literarnega vrednotenja ali literarne aksiologije. Obravnava razliko med sodobno in tradicionalno, »substancialistično« literarno teorijo.

Literarna teorija 1: Primerjalna verzologija (6 ECTS)

Predavanja seznanjajo s temeljnimi principi verzifikacije (kvantitativno, silabično, akcentuacijsko in silabotonično verzifikacijo), z osnovnimi pesniškimi postopki in pojmi (ritem, metrum, rima, asonanca, aliteracija itd.) ter z verznimi, kitičnimi in pesemskimi oblikami v različnih jezikih in nacionalnih književnostih od antike do postmodernizma. Med verznimi ritmi so posebej izpostavljeni antični daktilski heksameter, francoski aleksandrinec, italijanski jambski enajsterec ter trohejski in jambski osmerec, med kitičnimi oblikami dantejevska tercina, med pesemskimi oblikami pa trubadurska sekstina, srednjeveška krožna oblika in sonet kot krona evropske lirike. Predavanja se ne omejujejo le na evropsko tradicijo, temveč ponujajo tudi vpogled v pesniške oblike iz zakladnic neevropskih civilizacij in kultur. Podrobno obravnavajo japonske pesniške oblike, med katerimi je najbolj znan haiku, indonezijsko-malajski pantum, arabske gazele itd. Poleg raznovrstnih pesniških oblik v vezani besedi sta pozornosti deležna tudi prosti verz in pesem v prozi.

Literarna teorija 1: Naratologija (6 ECTS)

Začetki naratologije oziroma teorije pripovedovanja v antični in srednjeveški retoriki; razvoj naratologije v 20. stoletju skupaj z vzponom literarne teorije.

Osrednje naratološke teorije (Stanzel, ruski formalisti, Booth, Genette, Todorov, van Dyjk, Greimas, Bal, Chatman, Culler idr.) in njihovi pojmi (tipi pripovedovalca, gledišče, žarišče, pripovedna perspektiva, pripovedna raven, zgodba-obdelava, aktantski oziroma delovalniški modeli itn.).

Teorija pripovedništva kot interdisciplinarni diskurz (povezave s teorijo filma, analizo mitov itn.).

Literarna teorija 1: Teorija drame (6 ECTS)

- določitev bistva dramatike glede na drugi dve literarni vrsti (komunikacijska shema v dramatiki, uprizoritev kot nujna dopolnitev teksta)
- spoznavanje osnovnih pojmov iz teorije drame (dramsko dejanje, prostor, osebe, tipi)
- razvoj dejanja v tradicionalni drami (Freytagova piramida)
- razlike med tradicionalno in sodobno dramo
- odprta in zaprta forma v drami
- načini transformacije teksta v uprizoritev
- analiza dramskih tekstov (aktantski modeli)

dramski žanri 20. stoletja; predstavitev in določitev poetične drame, eksistencialistične drame in drame absurda

Literarna teorija 1: Izbrana poglavja iz literarne teorije (6 ECTS)

Problemsko osredotočanje na aktualne teme s področja literarne teorije, npr. na vprašanje ontološkega statusa in bistva ter s tem povezano vprašanje avtonomnosti literarnega dela. Predstavljanje primerov iz literarne zgodovine, ko literarna dela niso bila razumljena kot fikcija (sodni procesi proti avtorjem teh del; neprimerni odzivi bralstva, na primer množični samomori pod vplivom *Trpljenja mladega Wertherja* itn.); refleksija tega dogajanja z literarnoteoretskega gledišča.

Razjasnjevanje ontološkega statusa literarnega dela z gledišča literarne teorije, prava, filozofije, psihologije in logike.

Literarna teorija 1: Literarna retorika (6 ECTS)

Kratek pregled zgodovine retorike v Grčiji (sofisti, Gorgias, Aristotel), Rimu (Cicero) in poznejših obdobjih.

Obravnavajo retoričnih figur s pomočjo Kvintilijanove sistematizacije.

Pregled figur zamenjave (metafora, alegorija, perifraza, antonomazija, sinekdoha, metonimija), figur dodajanja (anafora, epifora, anadiploza, paronomazija), figur odzemanja (elipsa, zevgma) in figur premeščanja (hiperbaton, hipalaga).

Obravnavajo miselnih figur.

Pregled drugih sistemov in specifičnih metaforoloških vprašanj. Analiza funkcije retoričnih figur v besedilu.

Slovenska književnost (6 ECTS)

Predmet daje zgoščen pregled slovenske književnosti: srednji vek (Brižinski spomeniki, cerkvene pesmi in molitve), protestantizem, katoliška reformacija (cerkvene pesmi, pridige), razvoj posvetne pesmi pred Pisanicami, Pisanice, Vodnik in vrh s Prešernom, pesniki in pisatelji med romantiko in realizmom (od Jarnika do Tavčarja, s poudarkom na razvoju slovenskega romana), slovenska moderna (s poudarkom na razvoju slovenske dramatike). Sledi sintetičen pregled vseh treh literarnih nadzvrsti v obdobju med vojnama in njihov razvoj v drugi polovici 20. stoletja. Ob tem bodo podane osnovne informacije o kulturi, politiki, družbi, narodnem vprašanju; o vlogi šolstva, tiska in periodike; o estetskih usmeritvah in literarnih programih. Analiza in interpretacija posameznih del sega od oblikovne in slogovne analize do sociološke, etične, filozofske interpretacije ter idejnih in tematskih značilnosti.

Slovenski jezik (6 ECTS)

Predavanja opredelijo temeljne sestavine sodobne slovenske jezikovne situacije; označijo družbeni status slovenščine s kratkim zgodovinskim pregledom in s sodobno državno in mednarodno opredelitvijo. Slovenski jezik opredelijo kot kontinuum teritorialnih, socialnih, funkcijskih in drugih jezikovnih zvrsti. Posebno pozornost namenijo opredelitvi knjižnega/standardnega slovenskega jezika kot kodificirane jezikovne zvrsti. Pojasnijo sistemsko, besedilno in identifikacijsko logiko jezikovne norme. Študentje/ke podrobneje spoznajo temeljne slovenske knjižnojezikovne priročnike (*Slovar slovenskega knjižnega jezika*, *Slovenski pravopis*, *Slovensko slovnico*) in temeljne sodobne jezikovne vire (korpora slovenskega jezika *Fidaplus* in *Nova Beseda*); tudi s svojim lastnim analitičnim delom spoznajo naravo razmerja med sodobno jezikovno dejanskostjo, njenim opisom in jezikovnim predpisom. V posebnem sklopu je prikazana jezikovna podoba slovenskih umetnostnih besedil v zgodovinskem razvoju in žanrski raznovrstnosti.

Nemški jezik 1 (6 ECTS)

Slovnične strukture se navezujejo na osnove morfologije ter skladnje nem. jezika; poudarek je na njihovi praktični uporabi. Poleg obvezne štud. literature uporabljamo avtentične literarne materiale, pesmi, odlomke nem. literarnih besedil, biografije avtorjev nemško govorečega literarnega prostora.

Angleški jezik (3 ECTS)

Predmet obsega poglavja iz angleškega jezika in angleške ter ameriške književnosti; zaradi študijskega programa slušateljev je književnosti namenjenih vsaj 60% pouka. Jezikovni del: osvežitev, utrditev in razširitev rabe angleških časov, pogojnih odvisnikov, predlogov, členov (določnega, nedoločnega, ničtega). Širitev besedišča ob branju novih besedil in ob spoznavanju kolokacij, idiomov, pregovorov; tudi širitev angleškega literarnovednega izrazja. Književni del:

spoznavanje nekaterih temeljnih angleških in ameriških pisateljev ter pesnikov (npr. A. C. Doyle, C. S. Lewis, T. Capote, E. Dickinson, T. S. Eliot, N. Hawthorne, E. A. Poe), značilnih književnih zvrsti (zlasti britanskih: ghost story, detective story, limerick, nursery rhymes) in jezikovnih sredstev (onomatopeja, punning).

Opomba:

Iz predmetnega sklopa *Zgodovina svetovne književnosti 1* študentka oz. študent v 1. letniku izbere najmanj en predmet, v 2. letniku pa iz istega predmetnega sklopa spet najmanj en predmet, vendar ne istega kot v 1. letniku.

2. letnik

Primerjalna književnost 2: Estetika od antike do romantike (8 ECTS)

Predavanja zarišejo pot misli o lepem in vzvišenem ter o umetnosti in pesništvu do nastanka estetike kot posebne filozofske discipline, filozofije umetnosti, v času romantike. Območje estetskega opredelijo kot območje posredovanja nadčutnega s čutnim in začnejo pri grški, zlasti platonistični misli o lepem in umetnosti oziroma pesništvu, ki jo kontrastirajo z judovskim bibličnim razumevanjem lepega, ter prvine obojega odkrijejo v poznoantični krščanski sintezi (Dionizij Areopagit). Nadrobno sledijo nastanku druge pomembne estetske kategorije, kategorije vzvišenega, v antiki (Psevdo-Longin) in njeni uveljavitvi v 18. st. (Burke, Kant) ter, navsezadnje, povzdignjenju umetnosti oziroma pesništva v privilegirani prostor razodevanja lepega oz. absolutnega v času romantike (*Najstarejši program sistema nemškega idealizma*, F. Schlegel).

Primerjalna književnost 2: Romantična estetika (8 ECTS)

Predavanje zajema tri sklope. Najprej obravnava romantično teorijo literature, kot jo je razvil zlasti F. Schlegel (fragment, roman kot univerzalna poezija, simbol in alegorija, romantična ironija). Potem predstavi velike romantične estetike oziroma filozofske sisteme umetnosti (Schelling, Hegel) s posebnim ozirom na sistematični in hkrati historični delitvi posameznih umetnosti, pa tudi na delitvi literarnih vrst oz. nadzvrsti, tj. lirike, epike in dramatike, znotraj literature. Nazadnje se dotakne še poetik 19. stoletja, ki izhajajo iz tradicije renesančnih normativnih poetik, vendar so vase bolj ali manj sprejele tudi spekulativno podlago filozofskih estetik (Vischerjeve, Gottschallove itn.).

Primerjalna književnost 2: Moderna estetika (8 ECTS)

Moderna estetika ima svoje izhodišče v romantični estetiki (Schelling, Hegel), v drugi polovici 19. stoletja (Baudelaire, Nietzsche) in predvsem v 20. stoletju (Lukacs, Ingarden, Heidegger, Benjamin, Gadamer, Adorno, Mukarovsky, Bense, Sartre, Lyotard itn.) pa doživi korenite spremembe. Predavanja podajo kratek pregled vodilnih estetskih teorij v tem obdobju in se posebej osredinijo na paradigmatične spremembe. Podrobneje obravnavajo novejšje estetske teorije po drugi svetovni vojni, ki prinašajo nove problemske vidike, npr. matematično estetiko, kibernetično estetiko, estetiko grdega, estetiko virtualnega, postmoderno estetiko itn.

Primerjalna književnost 2: Zgodovina literarne vede (8 ECTS)

Predavanja obravnavajo izvire evropske literarne vede v antiki (Platon, Aristotel, Horacij, antična retorika itn.). Sledijo antični tradiciji, ki se bolj ali manj nadaljuje tudi v srednjem veku in renesansi (Dante, Cinthio, Castelvetro itn.) ter se v dobi klasicizma utrdi v podobi normativnih poetik. Prikažejo nastanek moderne literarne vede v romantiki (brata Schlegel) in njen poromantični razvoj z naraščajočo težnjo po znanstvenosti, predvsem v 20. stoletju. Reflektirajo tudi razmerje med splošno, primerjalno in nacionalno literarno vedo ter predstavijo razvoj slovenske literarne vede.

Primerjalna književnost 2: Pesniški modernizem in postmodernizem (8 ECTS)

Predavanja podaja teoretičen uvod v razumevanje tradicionalne in moderne poezije, obenem pojasnjuje vsebino in historiat pojmov, kot so moderna, modernizem, postmoderna, postmodernizem, tradicionalno, sodobno. Zgodovinski del sledi začetkom moderne poezije na Slovenskem (Murn, Kosovel, Podbevšek), razvoju modernizma v obdobju med obema svetovnjima vojnama in nato posebnostim in radikalizaciji modernizma ter prehodu iz modernizma v postmodernizem v drugi polovici 20. stoletja. Slovenski avtorji so obravnavani v kontekstu literarnozgodovinskih prelomov in poetoloških metamorfoz znotraj evropskega oz. svetovnega pesništva. Predavanja se sklenejo z vpogledom v aktualno pesniško produkcijo in s kritično-analitično obravnavo različnih interpretativnih modelov in teoretsko-filozofskih razlag modernističnega in postmoderničnega pesništva.

Primerjalna književnost 2: Slovenski roman v kontekstu (8 ECTS)

Predavanja uvodoma pregledujejo različne teorije romana, jih sistematizirajo, kritično-analitično predstavljajo in s tem pripravljajo teoretsko podlago za razumevanje romana kot posebne literarne zvrsti. Obravnavajo historiat in vsebino pojma »roman«, nato pa se posvečajo specifikam slovenskega romana, njegovih začetkov, »blokiranosti« in razvojnih metamorfoz skozi 20. stoletje vse do modernizma, postmodernizma in romaneskne proze po postmodernizmu. Predavanja se ustavljajo zlasti ob najizrazitejših in literarno-estetsko najprodnornejših tekstih slovenskih romanopiscev, njihove tematske, poetološke, idejne, kulturnozgodovinske in filozofske aspekte aktualizirajo in interpretirajo, obenem pa slovensko romaneskno produkcijo postavljajo v primerjalni kontekst evropskega oz. svetovnega romana.

Primerjalna književnost 2: Literarna in filmska zgodba (8 ECTS)

Predmet podaja kratek teoretični uvod v problematiko razmerja med literaturo in filmom ter predstavi najbolj znane in značilne filmske upodobitve kanoničnih, tako starejših kot novejših literarnih besedil (*Don Kihot*, *Robinson Crusoe*, *Tom Jones*, *Prevzetnost in pristranost*, *Vojna in mir*, *Ana Karenina*, *Madame Bovary*, *Zapiski iz podzemlja*, *Lolita*, *Srce teme*, *Zadnje leto v Mareinbadu*, *Ženska francoskega poročnika*, *Ime rože* itn.). Prikaže in analizira literarno besedilo in njegovo filmsko upodobitev ter ju primerja. Ugotavlja in kritično ovrednoti spremembe, ki jih doživi fabula pri prehodu iz enega medija v drugega.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Pregled svetovne književnosti (6 ECTS)

Predavanja podajajo sintetičen pregled starih orientalskih književnosti (sumerske, egipčanske, babilonsko-asirske, hebrejske, arabske, perzijske, indijske, kitajske in japonske književnosti v starem oziroma srednjem veku), antične književnosti (grške in rimske), evropske srednjeveške ter potem renesančne, baročno-klasicistične, razsvetljenske, predromantične in romantične književnosti, pa književnosti realizma, naturalizma, nove romantike, dekadence, simbolizma, modernih smeri 20. stoletja, ekspresionizma, eksistencializma, modernizma, postmodernizma in post-postmodernističnih usmeritev. Ta pregled dopolnjujejo s pregledom sodobnih zunajevropskih književnosti (latinskoameriških, afriških, azijskih, karibskih) s poudarkom na specifikah tako imenovane postkolonialne literature.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina kratke proze (6 ECTS)

Predmet podaja pregled razvoja kratke pripovedi od začetkov v egiptovski književnosti (*Sinuhejeva zgodba*) prek antične (*Miletske zgodbe*) in srednjeveške (lajji, fabliauji, nabožne zgodbe, kazusi, eksempli, facetije itn.) do renesančne. Prikaže vzroke za izoblikovanje umetniško dognane novele v renesansi pri Boccacciu in nekaterih drugih avtorjih (Bandello, Margareta Navarska, Cervantes), obravnava vnovični vzpon novele v romantiki (Goethe, Kleist, Hoffmann itn.) in nastanek *short story* po njej (Poe) ter sledi razvoju obeh zvrsti v realizmu in naturalizmu (Flaubert, Gogolj, Keller, Maupassant itn.). Posebno podrobno predstavi nastanek moderne kratke zgodbe pri Čehovu in Joyceu, ki se opirata na strukturo črtice, in poda panoramski

pregled problematike kratke pripovedi v 20. stoletju od nove romantike do postmodernizma.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina romana (6 ECTS)

Predavanja podajajo pregled razvoja romana od njegovih začetkov v antiki. Obravnavajo osrednje antične (*Dafnis in Hloa*, *Etiopske zgodbe*, *Hajrej in Kalirhoa*, *Satirikon*, *Zlati osel*), srednjeveške (romani Chretien de Troyes, *Roman o Aleksandru*, *Roman o Tristanu in Izoldi*), renesančne (*Gargantua in Pantagruel*, *Lazarček iz Tormesa*, *Don Kihot*), baročne in klasicistične (*Kneginja Klevska*, *Simplicius Simplicissimus*), razsvetljenske (*Robinson Crusoe*, *Kandid*), predromantične (*Emile*, *Trpljenje mladega Wertherja*), romantične (*Waverley*, *Življenjski nazori Mačka Murra*), realistične in naturalistične (*Rdeče in črno*, *Madame Bovary*, *Zločin in kazen*, *Vojna in mir*), modernistične (*Ulikses*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Grad*, *Valovi*) in eksistencialistične romane (*Kuga*, *Gnus*), *nouveau roman* (*Triptih*, *Voyeur*), magičnorealistične (*Sto let samote*, *Ristanc*), postmodernistične (*Ime rože*, *Ženska francoskega poročnika*) in postkolonialne romane (*Mravljišča v savani*, *Tolmači*).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Razvoj moderne proze (6 ECTS)

S kombinacijo duhovnozgodovinske in literarnozgodovinske metode je najprej ob konkretnih primerih (Homer, Petronij, Dante, Boccaccio, Rabelais, Cervantes, La Fayette, Voltaire, Defoe, Sterne, Goethe, Hoffmann, Stendhal, Kafka) predstavljen razvoj proze do postmodernizma, potem pa celovito prikazana problematika postmodernizma. Predstavljeni so postmoderna doba s kulturnozgodovinskega, duhovnozgodovinskega, sociološkega in filozofskega gledišča, vodilne svetovne in slovenske teorije postmodernizma, problematika postmodernizma v evroameriški prozi, postmodernizem v osrednjih tokovih (magični realizem, novi roman, ameriška metafikcija, roman paranoje) in slovenski postmodernizem. Posebna pozornost je namenjena metafikciji in medbesedilnosti kot temeljnima postmodernističnima postopkoma ter postmoderni problematizaciji ustaljenih (tudi literarnovednih) vrednot, prepričanj in pojmov.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina evropske drame (6 ECTS)

Nastanek evropske dramatike v antiki. Antična tragedija in komedija.

Srednjeveško gledališče.

Elizabetinsko gledališče in španski zlati vek.

Konec tragedije in prehod k meščanski drami.

Začetki moderne drame pri nemških romantikih (Büchner, Lenz, Kleist).

Fin de siècle, realistično-naturalistična dramaturgija (Zola, Ibsen, Strindberg) in antirealistična dramatika (Strindberg, Maeterlinck, Jarry).

Drama absurda (Beckett, Ionesco).

Dramski postmodernizem.

Drama »u fris«.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Novoveška poezija (6 ECTS)

Predavanja so namenjena razvoju glavnih novoveških pesniških zvrsti. Obravnavajo epsko poezijo od renesančnih in baročnih epov (Boiardo, Ariosto, Tasso, Milton) prek romantične pesnitve (Byron, Prešeren) in romana v verzih (Puškin) do narativne poezije 20. stoletja, lirsko poezijo pa od Petrarce, francoske (Ronsard, Du Bellay, Louise Labé) in angleške renesanse (Shakespeare) prek baročnih manieristov (Gongora) do velikih romantičnih pesnikov (Hölderlin, Novalis, Lamartine, Musset, Coleridge, Wordsworth, Puškin, Mickiewicz, Macha, Prešeren) in moderne lirike (Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Rimbaud, Valéry, Whitman, Emily Dickinson, Rilke, Blok, T. S. Eliot, Kavafis itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Uvod v antično in srednjeveško književnost (6 ECTS)

Pregleden prikaz osrednjih del grške in rimske antike (grška epika: Homer, Heziod; grška proza:

Herodotove *Zgodbe*, Platonovi dialogi, grški roman; grška lirika: Pindar, Sapfo, Anakreont; grška dramatika: Ajshil, Sofokles, Evripid; rimska epika: Vergilij; rimska lirika: Ovidij, Tibul, Propercij, Horacij; rimska dramatika: Plavt, Terencij; rimska proza: Petronij, Apulej) ter srednjeveške književnosti (*Edda*, *Beowulf*, *Pesem o Nibelungih*, *Božanska komedija*, *Roman o Gralu*, *Roman o vrtnici*).

Predavanja so zasnovana predstavitveno, zarisujejo literarno- in kulturnozgodovinski pomen obravnavanih del in podajajo tudi njihov širši duhovnozgodovinski kontekst.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovine in literatura (6 ECTS)

Predavanja obravnavajo različne načine, kako literatura (s poudarkom na romanu) oblikuje preteklost in prikazuje zgodovino. Seznanjajo z razliko med cikličnim in linearnim časom v zgodovinskem razvoju literature. Obsegajo ep in dramo z navezavo na mit (*Iliada*, *Peržanke*, *Eneida* itn.), renesančno historično igro (Shakespeare), »rojstvo« zgodovinskega romana in drame v romantiki (*Ivanhoe*, *Waverley*, *Maria Stuart*), realistično in naturalistično povezavo zgodovine z družbenimi spremembami (družbeni in družbenokritični roman; *Rdeče in črno*, *Človeška komedija*, *Vojna in mir*, *Germinal* itn.), novosti, ki jih razvije modernistična literatura v oblikovanju časa in zgodovine (Proust, V. Woolf, Joyce, Eliot, Thomas Mann, Broch, Yourcenar, Wilder; drama v ideološkem angažmaju: Piscator, Brecht, Shaw itn.), postmodernistična literatura s »konstrukti« zgodovine (Eco itn.) ter sodobna literatura, ki v medbesedilnem razmerju z novimi oblikami zgodovinopisja (»mikrozgodovina«, pričevanje itn.) prenavlja avtobiografske zvrsti, biografijo in zgodovinski roman ter izumlja nove zvrsti (heterobiografija (Malouf), dokumentarni roman (Capote), pričevanjska literatura (Drndić)). Ob tem predavanja izpostavijo predstavljanja zgodovine v postkolonialni literaturi (Djebar, Singh, Rushdie itn.).

Izbirni seminar (5 ECTS)

V seminarju so vsako leto po izboru izvajalcev in anketiranju študentov določene splošne teme, v okviru katerih študentke in študenti izdelujejo posebne teme. Splošne teme so s področja literarne zgodovine, literarne teorije, posebej genologije, in tematologije (postmodernistični roman, moderni roman, sodobni roman, romantika, afriška proza, postkolonialna literatura, antična tragedija, antični ep in tragedija, meščanska drama, tragedija in tragično, kratka zgodba in novela, ljubezen v literaturi, ljubezen in smrt v literaturi, literatura in metafizika, literatura in mistika, literatura in vojna, literatura in politika, ženski liki v literaturi, ženstvena pisava, literarni žanri, romantična estetika itn.). Seminarji se dopolnjujejo s predavanji iz literarne zgodovine, literarne teorije in primerjalne književnosti.

Ruska klasična literatura – obdobje realizma (3 ECTS)

Predmet predstavlja nadaljevanje literarnozgodovinske obravnave ruske književnosti 19. stoletja s posebnim poudarkom na razvoju realizma. Ponuja pregled literarnega dogajanja in dinamike žanrskega sistema od konca tridesetih in začetka štiridesetih let (pozno ustvarjanje Puškina, Lermontova, Gogolja; obdobje »naturalne šole«) ter pregled zgodnjega ustvarjanja avtorjev, ki dosežejo vrh v svojem ustvarjanju v šestdesetih letih in kasneje (F. M. Dostojevski, L. N. Tolstoj idr.). Ob analizi zgodnje faze razvoja ruskega realistične proze je pozornost posvečena tudi drugim žanrom, ki se vključujejo v literarni sistem realizma (npr. poezija N. A. Nekrasova in dramatika A. N. Ostrovskega).

Obenem predmet ponuja tudi predstavitev vrhunskih dosežkov ruskega realizma v šestdesetih in sedemdesetih letih (F. M. Dostojevski, L. N. Tolstoj idr.), dopolnjeno s problemske obravnave tako poetike in tipologije ruskega romana.

Ruska klasična literatura – obdobje klasicizma in romantizma (3 ECTS)

Razmišljanje o literaturi med klasicizmom in romantizmom temelji na zgodovinsko kulturološkem uvidu v specifikko ruske družbe v času med 1730 in 1840. Iskanje konstant v kulturi temelji na proučevanju konkretnih literarnih tekstov, ki odločilno oblikujejo smernice kulturno-

zgodovinskega razvoja, a hkrati reflektirajo družbeno zavest določenega obdobja. V pregledu tekstov velja pozornost načinu, kako se sprva v literaturi oblikuje nacionalna samobitnost, kot jo v klasicizmu pričnejo izgrajevati teksti, ki temeljijo na normativni poetiki, nato pa se posvečamo pojavnostim, ki pričenjajo normativnost rušiti. Tovrstne literarne (in kulturne) forme pričajo o oblikovanju specifične avtonomnosti literature, ki pa se v ruskem kontekstu nikoli ne otrese odgovornosti, ki naj bi jo imel umetnik v izgradnji družbene stvarnosti. Prav v prizmi te odgovornosti velja predvsem pozornost konstitutivnim tekstom omenjene časovne periode – obdobju klasicizma (Lomonosov, Deržavin, Novikov), sentimentalizma (Karamzin, delno Radiščev), predromantike (Žukovski), romantizma ter hkrati že napovedujočim se premikom v izgradnji nove (realistične) poetike (Puškin, Lermontov, Gogolj).

Sodobni slovenski roman (6 ECTS)

Predmet podaja pregled in razvoj sodobnega slovenskega romana od začetkov do najnovejših romanov. V smislu časovne logike sledi romanom od prvega sodobnega romana (D. Smole, *Črni dnevi in beli dan*, 1958), obravnava tudi predhodnike (npr. V. Bartola), do najmlajših romanov (npr. N. Gazvoda, *Camera obscura*, 2006). Študenti in študentke spoznajo modernistične (L. Kovačič, *Prišleki*; N. Kokelj, *Milovanje ...*), eksistencialistične (V. Zupan, *Menuet za kitaro*; J. Virk, *Zadnja Sergijeva skušnjava*), postmodernistične (A. Blatnik, *Plamenice in solze*; G. Gluvič, *Vrata skozi ...*) in modificirane tradicionalne romane (M. Tomšič, *Oštrigeca*; V. Moderndorfer, *Tek za rdečo hudičevko ...*). Literarnosmerna, žanrska, tematološka in stilna pestrost slovenskih romanov narekuje različne pristope k izbranim romanom; vsi pa so predstavljeni tudi skozi branje odlomka. Predmet predstavlja še prezrte romane (npr. Z. Simčič, *Človek na obeh straneh stene*); izogiba se oznakam »zamejski« (kot v tradicionalnem poimenovanju npr. F. Lipuš, *Boštjanov let*; M. Sosič, *Balerina*) in »izseljenski« roman (npr. T. Kramolc, *Potica za navadni dan*), saj predstavlja romane v enotnem kontekstu slovenskega romana. Posebej natančno se posveča najmlajšim romanom (1990–2005) in spremembam v njihovem ustroju v času t. i. poosamosvojitvene proze.

Nemški jezik 2 (6 ECTS)

Slovnične strukture se navezujejo na osnove morfologije ter skladnje nem. jezika; poudarek je na njihovi praktični uporabi. Poleg obvezne štud. literature uporabljamo avtentične literarne materiale, pesmi, odlomke nem. literarnih besedil, biografije avtorjev nemško govorečega literarnega prostora.

Opomba:

Iz predmetnega sklopa *Primerjalna književnost 2* študentka oz. študent v 2. letniku izbere najmanj dva predmeta, v 3. letniku pa iz istega predmetnega sklopa spet izbere najmanj dva predmeta, vendar ne istih kot v 2. letniku.

3. letnik

Primerjalna književnost 2: Estetika od antike do romantike (8 ECTS)

Predavanja zarišejo pot misli o lepem in vzvišenem ter o umetnosti in pesništvu do nastanka estetike kot posebne filozofske discipline, filozofije umetnosti, v času romantike. Območje estetskega opredelijo kot območje posredovanja nadčutnega s čutnim in začnejo pri grški, zlasti platonistični misli o lepem in umetnosti oziroma pesništvu, ki jo kontrastirajo z judovskim bibličnim razumevanjem lepega, ter prvine obojega odkrijejo v poznoantični krščanski sintezi (Dionizij Areopagit). Nadrobno sledijo nastanku druge pomembne estetske kategorije, kategorije vzvišenega, v antiki (Psevdo-Longin) in njeni uveljavitvi v 18. st. (Burke, Kant) ter, navsezadnje, povzdignjenju umetnosti oziroma pesništva v privilegirani prostor razodevanja lepega oz. absolutnega v času romantike (*Najstarejši program sistema nemškega idealizma*, F. Schlegel).

Primerjalna književnost 2: Romantična estetika (8 ECTS)

Predavanje zajema tri sklope. Najprej obravnava romantično teorijo literature, kot jo je razvil zlasti F. Schlegel (fragment, roman kot univerzalna poezija, simbol in alegorija, romantična ironija). Potem predstavi velike romantične estetike oziroma filozofske sisteme umetnosti (Schelling, Hegel) s posebnim ozirom na sistematični in hkrati historični delitvi posameznih umetnosti, pa tudi na delitvi literarnih vrst oz. nadzvrsti, tj. lirike, epike in dramatike, znotraj literature. Nazadnje se dotakne še poetik 19. stoletja, ki izhajajo iz tradicije renesančnih normativnih poetik, vendar so vase bolj ali manj sprejele tudi spekulativno podlago filozofskih estetik (Vischerjeve, Gottschallove itn.).

Primerjalna književnost 2: Moderna estetika (8 ECTS)

Moderna estetika ima svoje izhodišče v romantični estetiki (Schelling, Hegel), v drugi polovici 19. stoletja (Baudelaire, Nietzsche) in predvsem v 20. stoletju (Lukacs, Ingarden, Heidegger, Benjamin, Gadamer, Adorno, Mukarovsky, Bense, Sartre, Lyotard itn.) pa doživi korenite spremembe. Predavanja podajo kratek pregled vodilnih estetskih teorij v tem obdobju in se posebej osredinijo na paradigmatične spremembe. Podrobneje obravnavajo novejša estetska teorije po drugi svetovni vojni, ki prinašajo nove problemske vidike, npr. matematično estetiko, kibernetično estetiko, estetiko grdega, estetiko virtualnega, postmoderno estetiko itn.

Primerjalna književnost 2: Zgodovina literarne vede (8 ECTS)

Predavanja obravnavajo izvire evropske literarne vede v antiki (Platon, Aristotel, Horacij, antična retorika itn.). Sledijo antični tradiciji, ki se bolj ali manj nadaljuje tudi v srednjem veku in renesansi (Dante, Cinthio, Castelvetro itn.) ter se v dobi klasicizma utrdi v podobi normativnih poetik. Prikažejo nastanek moderne literarne vede v romantiki (brata Schlegel) in njen poromantični razvoj z naraščajočo težnjo po znanstvenosti, predvsem v 20. stoletju. Reflektirajo tudi razmerje med splošno, primerjalno in nacionalno literarno vedo ter predstavijo razvoj slovenske literarne vede.

Primerjalna književnost 2: Pesniški modernizem in postmodernizem (8 ECTS)

Predavanja podaja teoretičen uvod v razumevanje tradicionalne in moderne poezije, obenem pojasnjuje vsebino in historiat pojmov, kot so moderna, modernizem, postmoderna, postmodernizem, tradicionalno, sodobno. Zgodovinski del sledi začetkom moderne poezije na Slovenskem (Murn, Kosovel, Podbevšek), razvoju modernizma v obdobju med obema svetovnima vojnama in nato posebnostim in radikalizaciji modernizma ter prehodu iz modernizma v postmodernizem v drugi polovici 20. stoletja. Slovenski avtorji so obravnavani v kontekstu literarnozgodovinskih prelomov in poetoloških metamorfoz znotraj evropskega oz. svetovnega pesništva. Predavanja se sklenejo z vpogledom v aktualno pesniško produkcijo in s kritično-analitično obravnavo različnih interpretativnih modelov in teoretsko-filozofskih razlag modernističnega in postmoderničnega pesništva.

Primerjalna književnost 2: Slovenski roman v kontekstu (8 ECTS)

Predavanja uvodoma pregledujejo različne teorije romana, jih sistematizirajo, kritično-analitično predstavljajo in s tem pripravljajo teoretsko podlago za razumevanje romana kot posebne literarne zvrsti. Obravnavajo historiat in vsebino pojma »roman«, nato pa se posvečajo specifični slovenskega romana, njegovih začetkov, »blokiranosti« in razvojnih metamorfoz skozi 20. stoletje vse do modernizma, postmodernizma in romaneskne proze po postmodernizmu. Predavanja se ustavljajo zlasti ob najizrazitejših in literarno-estetsko najprodnostnejših tekstih slovenskih romanopiscev, njihove tematske, poetološke, idejne, kulturnozgodovinske in filozofske aspekte aktualizirajo in interpretirajo, obenem pa slovensko romaneskno produkcijo postavljajo v primerjalni kontekst evropskega oz. svetovnega romana.

Primerjalna književnost 2: Literarna in filmska zgodba (8 ECTS)

Predmet podaja kratek teoretični uvod v problematiko razmerja med literaturo in filmom ter predstavi najbolj znane in značilne filmske upodobitve kanoničnih, tako starejših kot novejših literarnih besedil (*Don Kihot, Robinson Crusoe, Tom Jones, Prevzetnost in pristranost, Vojna in mir, Ana Karenina, Madame Bovary, Zapiski iz podzemlja, Lolita, Srce teme, Zadnje leto v Mareinbadu, Ženska francoskega poročnika, Ime rože* itn.). Prikaže in analizira literarno besedilo in njegovo filmsko upodobitev ter ju primerja. Ugotavlja in kritično ovrednoti spremembe, ki jih doživi fabula pri prehodu iz enega medija v drugega.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Novejša slovenska drama (6 ECTS)

Poetična drama. Eksistencialistična drama. Drama absurda. Vprašanje dramskega postmodernizma. Razvoj evroameriške dramatike 20. stoletja (od antirealističnih smeri fin de siècle do drame »u fris«).

Poglavitni žanri slovenske dramatike po 2. svetovni vojni (socialnorealistična drama, poetična drama, eksistencialistična drama, drama absurda).

Razlogi za razcvet slovenske dramatike po 2. svetovni vojni. Vprašanje razvoja slovenske dramatike po l. 1991.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Klasicistična drama (6 ECTS)

Zgodovinski kontekst francoskega klasicizma. Idejne podlage francoske klasicistične dramatike (molinizem, janzenizem, precioznost, libertinstvo). Osnove pariške teatrologije. Dramaturgija klasicistične dramatike in polemike. Corneilleva teorija. Zvrsti klasicistične dramatike (dramska pastoral, tragikomedija, tragedija, politična tragedija, farsa, komedija, komedija-balet, komedija-pamflet). Pregled in analiza temeljnih del Corneilla, Molièra in Racina. Geneza nekaterih Molièrovih komičnih likov. Pregled recepcije klasicistične dramatike v Evropi s poudarkom na Sloveniji (uprizoritve, prevajanje, vplivi).

Zgodovina svetovne književnosti 2: Postmodernizem (6 ECTS)

Predavanja celovito prikažejo problematike postmoderne in postmodernizma. Obravnavajo pojavitev pojma »postmodernizem« ob koncu 19. stoletja v likovni umetnosti (Chapman) in filozofiji ter latinskoameriškega literarnega »postmodernizma« (Onís) v 30. letih 20. stoletja, vzpon postmodernih filozofskih in socioloških teorij po letu 1960 ter nastanek in razvoj literarnega postmodernizma po letu 1960 najprej v ZDA, potem pa tudi v Evropi in zunajevropskih književnostih. Podajajo analizo postmodernizma v liriki, epiki in dramatikah ter opredeljujejo splošne lastnosti literarnega postmodernizma. Zadnji del predavanj je namenjen primerjavi literarnega postmodernizma s postmodernizmom v filmu, glasbi, arhitekturi in slikarstvu.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Realizem in naturalizem (6 ECTS)

Teorije in periodizacije realizma in naturalizma.

Vrste evropskega realizma (romantični, objektivni, socialni, poetični).

Pregled glavnih predstavnikov evropskega realizma (Stendhal, Balzac, Dickens, Flaubert, Turgenjev, Dostojevski) ter naturalizma (Zola, Ibsen, Hauptmann).

Temeljne oblike in zvrsti tega obdobja.

Primerjalna analiza motivov in tem.

Recepcija evropskega realizma in naturalizma pri Slovencih. Posebnosti slovenskega realizma.

Analiza izbranih literarnih besedil.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Evropska literarna klasika (6 ECTS)

Predavanja problemsko in interpretativno predstavijo nekatera osrednja kanonična dela zahodne literarne tradicije (*Odiseja, Kralj Ojdip, Simpozij, Visoka pesem, Satirikon, Izpovedi, Roman o Gralu*, poezija Arnauta Daniela, *Božanska komedija*, Petrarkova poezija, *Gargantua in*

Pantagruel, Dekameron, Don Kihot, Življenje je sen, Macbeth, Kneginja Klevska, Fedra, Rameaujev nečak, Tristram Shandy, Gulliverjeva potovanja, Blakeova poezija, Izgubljeni raj, Emile, Učna leta Wilhelma Meistra, Frankenstein, poezija angleške romantike, Zlati hrošč, Rdeče in črno, Gospa Bovaryjeva, Očetje in sinovi, Germinal, Rože zla, Bratje Karamazovi, Ana Karenina, Vojna in mir, V iskanju izgubljenega časa, Štirje kvarteti, Ulikses, Smrt trgovskega potnika, Grad itn.). Vsako delo je postavljeno tudi v ustrezno medbesedilno sovisje.

Izbirni seminar (5 ECTS)

V seminarju so vsako leto po izboru izvajalcev in anketiranju študentov določene splošne teme, v okviru katerih študentke in študenti izdelujejo posebne teme. Splošne teme so s področja literarne zgodovine, literarne teorije, posebej genologije, in tematologije (postmodernistični roman, moderni roman, sodobni roman, romantika, afriška proza, postkolonialna literatura, antična tragedija, antični ep in tragedija, meščanska drama, tragedija in tragično, kratka zgodba in novela, ljubezen v literaturi, ljubezen in smrt v literaturi, literatura in metafizika, literatura in mistika, literatura in vojna, literatura in politika, ženski liki v literaturi, ženstvena pisava, literarni žanri, romantična estetika itn.). Seminarji se dopolnjujejo s predavanji iz literarne zgodovine, literarne teorije in primerjalne književnosti.

Književnost antične Grčije (3 ECTS)

Homerska epika. Arhaična grška lirika. Logografi in začetki zgodovinopisja. Atiška tragedija, satirska igra in komedija. Sofistika in začetki retorike. Zgodovinopisje, filozofija in govorništvo v 4. stoletju. Helenizem in cesarska doba. Podoba stare Grčije v novem veku.